

Tilbygg som passer til huset

Har du tid og pågangsmot til det, kan du fint bygge et tilbygg til huset ditt selv. **Det krever dog gjennomtenkte løsninger og en god plan.** Her ser du hvordan det kan gjøres.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Det krever oversikt og en god plan å få det nye og det gamle til å smelte pent sammen.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Cirka 4 uker.

PRIS

Cirka 150.000 kroner for 7,5 m².

A bygge noen få kvadratmeter er som regel like mye arbeid som å bygge mange, noe som frister mange til å gjøre mest mulig ut av innsatsen og bygge stort. Det kan imidlertid ha den konsekvensen at det nye tilbygget på det gamle huset blir veldig dominerende. Men hvis du kan

styre deg, er det faktisk mulig å få det nye og det gamle til å flyte sammen i flott harmoni.

Det er akkurat det en av våre lesere har klart. Med et mål om å utvide og lysne opp familiens kjøkken og spise-stue, har familien bygget tilbygget selv. Det faktum at alt er selvgjort, holder

byggeprisen nede. Dette, kombinert med en klar plan om å bygge «nok» uten å overdrive, har gitt familien et tilbygg med akkurat de kvadratmeterne som trengs for å dekke behovet for mer plass. Verken mer eller mindre.

Resultatet av denne tilnærmingen er at tilbygget ender opp med å matche

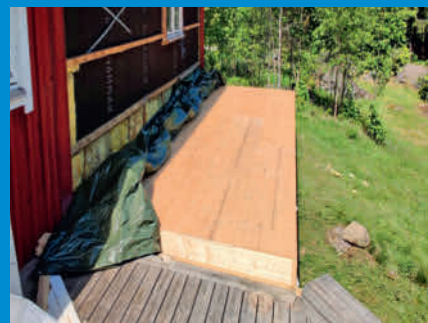
størrelsen på det eksisterende huset. I tillegg gjør materialvalget at tilbygget ser ut som om det alltid har vært en del av huset. Noen ganger er nok mer enn godt nok, og dette tilbygget er et flott eksempel på akkurat det. Smarte valg og en gjennomtenkt plan gjør

veien til mer plass enda kortere.

Hvis du også drømmer om et tilbygg på fritidsboligen eller helårsboligen din, blir du forhåpentlig enda mer inspirert etter å ha lest denne artikkelen, der vi i store trekk viser hvordan du utfører prosjektet ett steg om gangen. □

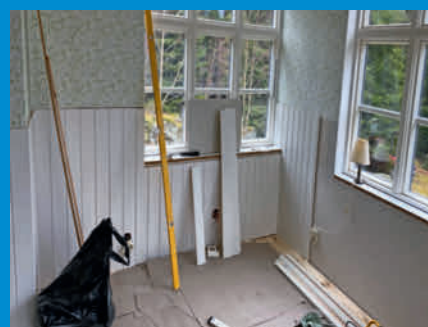
PUNKTFUNDAMENTENE som skal støtte de bærende dragerne støpes på stedet. Da står de rett og i riktig høyde fra begynnelsen av.

UNDERGULVET lages i 21 mm kryssfinér. Platene danner et solid underlag som gjør det enkelt å bygge videre opp på det.

VEGGER OG TAKKONSTRUKSJON bygges av 48 x 123 mm konstruksjonsvirke. Deretter monteres vindspærre og avstandslistene før veggene kles med en stående lektekledning.

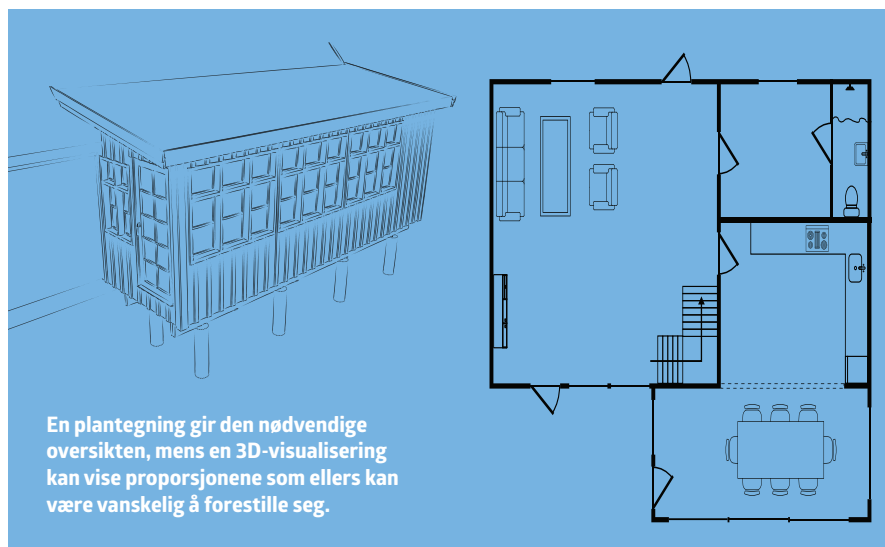
INNENDIG føres stilen fra det eksisterende huset videre. Dette gjøres blant annet med brystpanel og furugulv.

Tegn, mål og merk opp

Før du begynner å bygge, bør du i det minste lage en plantegning. Plantegningen tegnes i en fast målestokk, men trenger ikke å være spesielt teknisk.

Det er også lurt å lage en 3D-tegning av tilbygget og huset. Da får du et mye bedre inntrykk av om tilbygget passer til det eksisterende huset. Det beste er å bruke noen kroner på en arkitekt, som både kan lage en tegning og komme med gode innspill.

Når tegninger er på plass, er det også mye enklere å måle og merke opp.

En plantegning gir den nødvendige oversikten, mens en 3D-visualisering kan vise proporsjonene som ellers kan være vanskelig å forestille seg.

1 **Tilbyggets ytre mål** markeres med såkalte galger. Plasser galgene i hjørnene slik at en snor kan strekkes mellom dem og angi bredden og høyden på tilbygget.

2 **Tilbygget skal stå på punktfundament.** Vi begynner derfor med fundamentene – som senere skal bære dragerne som delvis skal bære hele tilbygget. Hullene til fundamentene lages etter en snor.

3 **Punktfundamentene er enkle å lage selv.** Her brukes ventilasjonsrør som støpeforskalning, men du kan også kjøpe egne forskalingsrør. Rørene plasseres i riktig høyde etter en snor.

Rørene rettes opp

ved å fylle grus rundt dem. Det stemples slik at røret står loddrett og fast. Deretter fylles rørene med betong, og når betongen er fast – men ikke helt herdet – settes stolpesko ned i betongen. Skoene plasseres også etter en snor slik at de havner på linje og i riktig høyde.

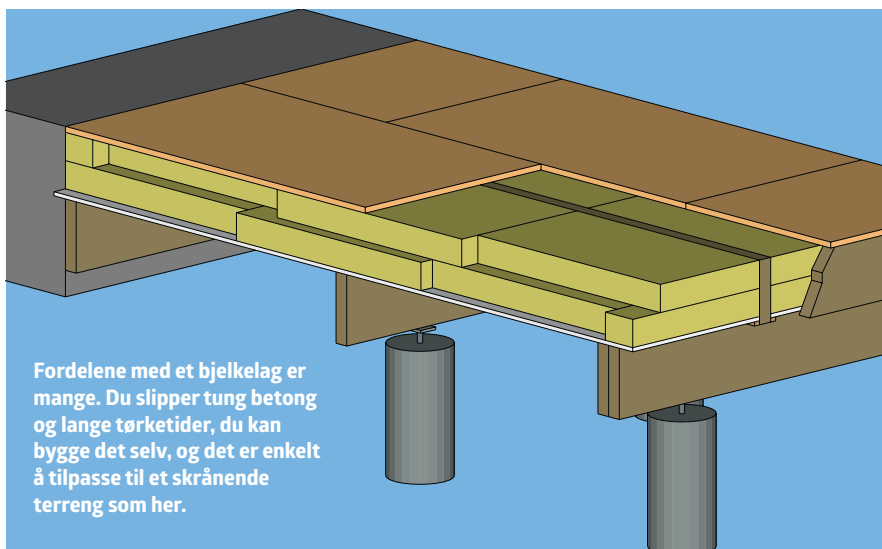
5 **Det er smart** å lage fall på betongen i stedet for å gi den en vannrett flate. Det sikrer at regnvann kan renne av, og støtter stolpeskoen mest mulig.

Bjelkelag, isolasjon og kryssfinér

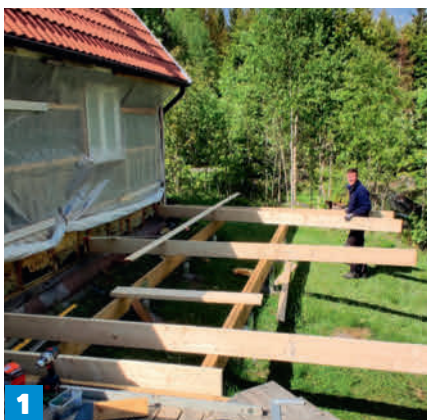
Tilbygget bygges oppå et bjelkelag, som kles med kryssfinér.

Bjelkelaget hviler på husets sokkel og de to bærende dragerne, som igjen er understøttet af punktfundamenter.

Bjelkelaget er laget av 48 x 198 mm konstruksjonsvirke med en senteravstand på 60 cm. Hele bjelkelaget isoleres, men først forsegles det nedenfra med et finmasket stålnett og vindsperre for å hindre skadedyr og vind i å trenge opp i konstruksjonen.

Fordelene med et bjelkelag er mange. Du slipper tung betong og lange tørketider, du kan bygge det selv, og det er enkelt å tilpasse til et skrånende terreng som her.

1 De understøttende dragerne plasseres direkte på stolpeskoene i punktfundamentene. De settes i en høyde som gjør at det er plass til bjelker, plater og gulv oppå.

2 Bjelkene festes til grunnmuren til huset med karmskruer og til dragerne med vinkelbeslag. Legg merke til at den ytre drageren består av to bjelker som er skrudd sammen for å gi konstruksjonen ekstra styrke.

Tett bunn

Når bunnen ikke er støpt, men konstruert som et bjelkelag som her, er det nødvendig å tette det grundig nedenfra for å hindre blant annet vind og skadedyr.

Dette gjør du ganske enkelt ovenfra, etter at bjelkelaget er lagt ut. Skru fast et bord eller en list på siden av bjelkene som musesikringen (nettet) kan festes til. Oppå musenettet og listene kan du deretter legge en vindsperre eller en huntonittplate. Deretter er det bare å isolere. Fukt nedenfra er ikke noe problem her fordi bunnen er hevet betydelig over bakkenivå.

Når bjelkeendene er renskåret, monteres en tverrgående bjelke på endene. Langs huset monteres det mellomstykker i bjelkelaget for å lukke av mot huset. Endelukkene fullfører bjelkelaget og fungerer også som underlag for kryssfinérplatene som skal monteres senere. Før platene kan monteres, isoleres hele bjelkelaget med glassull.

3

4

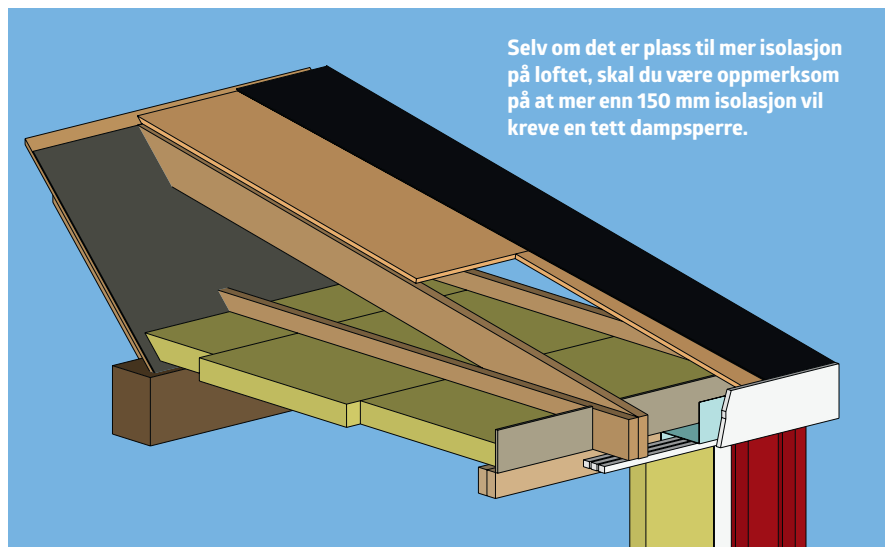
Bjelkelaget lukkes med 21 mm kryssfinérplater, som skrus fast ned i bjelkene. Monter platene i overmål og kapp dem langs kantene til slutt. Dette gjøres enklest med en dykksag og føringsskinne.

Skjelett, tak og fasade

Den kryssfinérkledde bunnen er perfekt å merke opp på når du skal bygge veggene. Du kan faktisk streke opp og montere hele fronten av tilbygget på platene før du reiser den opp.

Deretter kan fronten rettes opp og avstives midlertidig mens du monterer taksperrene.

Takkonstruksjonen består av en vannrett bjelke og en skråstilt sperre. De vannrette bjelkene sørger for et rett tak på innsiden, mens de skrå sperrene gir tilstrekkelig helling på selve taket.

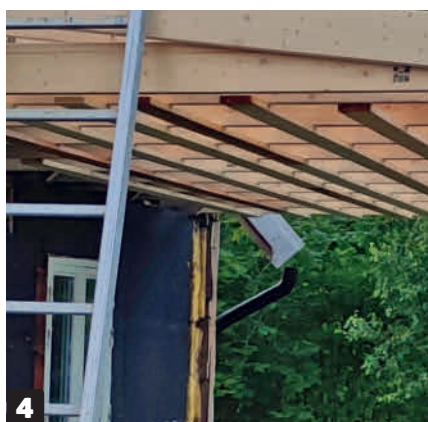
1 Du kan bruke gulvet som underlag når du skal bygge veggene. Strek opp til og monter hele fronten mens den ligger, løft den opp og fest den til bjelkelaget med lange skruer.

2 Fronten på tilbygget rettes midlertidig opp, slik at den står i lodd og vater. Deretter kan de vannrette bjelkene i taket festes til huset og toppsvillen i fronten av tilbygget, slik at de er permanent forbundet.

3 På hver av de vannrette bjelkene i taket monteres det en vinklet taksperre, som skal danne underlag for takkledningen. Sperrene kappes loddrett av i enden til slutt.

4 Monter spikerslag på undersiden. De avstiver takflaten, men viktigst av alt er at de gjør det mulig å isolere taket ovenfra.

5 Til en relativt liten takvinkel som her, er takbelegg et opplagt valg. Takbelegg krever et solid underlag, som her er laget med 18 mm kryssfinér. Platene er montert i forband og skrudd direkte ned i sperrene.

6 Rennekroker freses ned i platene, før det spikres på et takfotbeslag, som takbelegget deretter kan legges nivåfritt over. Takfotbeslaget hindrer vannet i å renne bakover, inn i konstruksjonen.

7

Du kan fint legge takbelegg selv. Her brukes selvklebende takbelegg, som utelukken skal spikres og limes sammen.

8

Når tak og takrenner er ferdige, monteres vindskiene. Det viktigste er at de beskytter sperrene og takutstikket. Dette krever to overlappende bord.

9

Hvis det er undertak på det eksisterende taket, så er det viktig at det overlapper det nye takbelegget, slik at vann ikke ledes inn i tilbyggets takkonstruksjon.

Vinduene monteres i de forberedte hullene,

mens den øvrige delen av treskjelettet lukkes med vindsperre og avstandslistene. Avstandslistene er festet slik at kledningen blir ventilert på baksiden. Dette gjør at den kan tørke etter regn, noe som forlenger kledningens levetid og reduserer levevilkårene for råte og mugg.

10

11

Sørg for at det er et loddrett underlag til hjørnene på kledningen. Det sikrer stabilitet og gjør at du enklere kan rette opp eventuelle skjevheter.

12

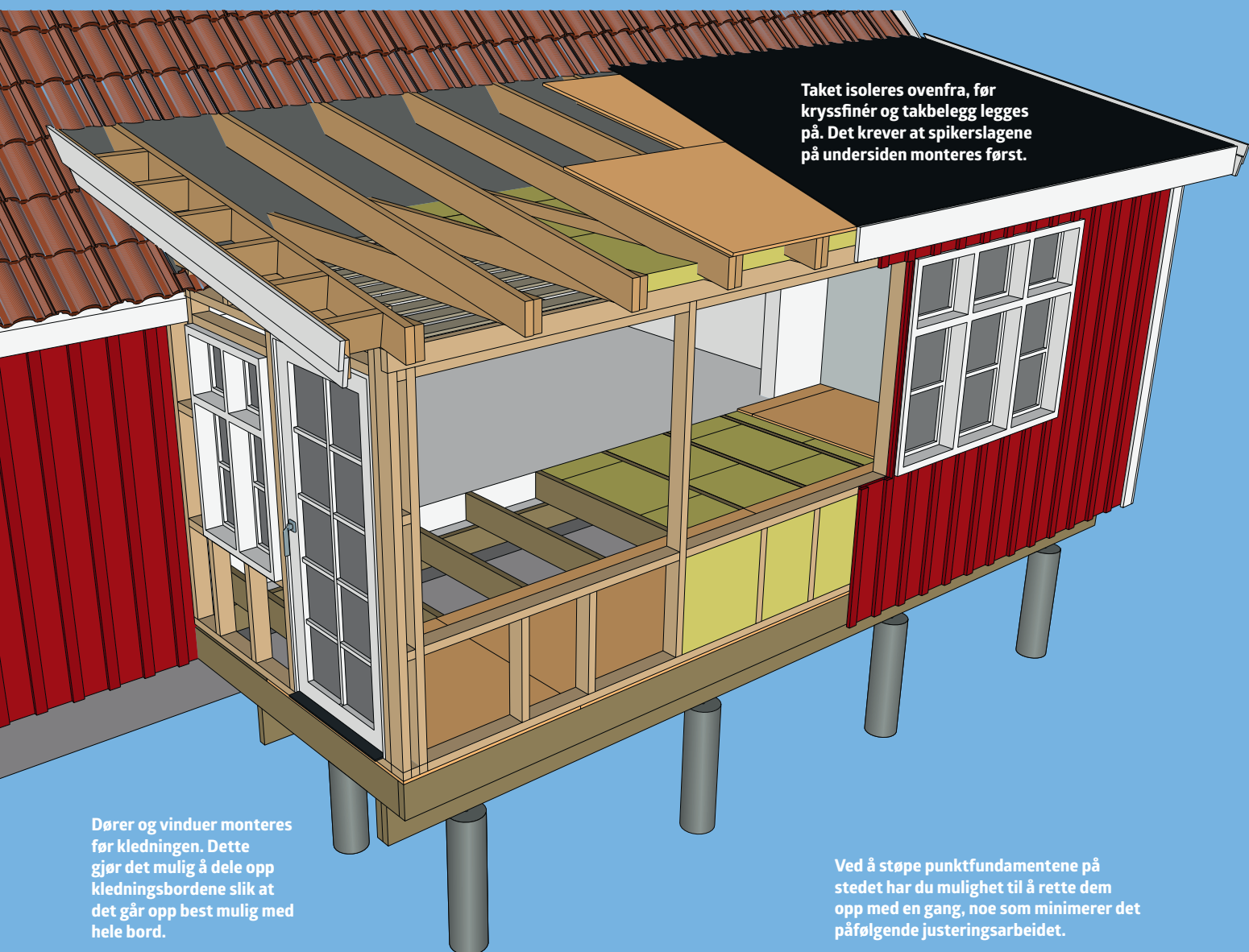
Kledningen fra det eksisterende huset føres videre på tilbygget. Det første laget består av 22 x 148 mm bord som er delt inn og montert med 5-10 mm mellomrom.

13

Alle mellomrommene i første lag lukkes med 34 x 48 mm lekter.

Lektene monteres til de bakenforliggende avstandslistene med en enkelt spiker/skrue i midten av lekten. På denne måten kan lektene og underligggerne bevege seg uavhengig av hverandre. Det er også en god idé å male bordene og lektene før montering – i det minste med grunning.

MATERIALER**BUNN**

- 125 mm ventilasjonsrør til punktfundamenter
- Tørrbetong
- Stolpeføtter
- Nett til musesikring
- Vindsperre
- 48 x 223 mm trykkimpregnerte bjelker til dragere
- 48 x 198 mm konstruksjonsvirke til bjelkelag

- 200 mm mineralull
- 21 mm kryssfinér

VEGGER

- 48 x 123 og 48 x 48 mm konstruksjonsvirke
- 120 mm mineralull
- Vindsperre

TAK

- 48 x 148 mm konstruksjonsvirke
- 22 mm OSB-plater
- Takbelegg
- Div. inndekkinger og lister

- Vindskier og kantbord

LOFT

- 150 mm mineralull
- 48 x 123 mm konstruksjonsvirke
- Spikerslag
- 13 mm gipsplater (2 lag)
- Div. sparkelmasse, maling og tapet

UTVENDIG KLEDNING

- Vindsperre
- 22 x 48 mm avstandslist
- 22 x 148 mm bord til kledning
- 34 x 48 mm lekter til kledning

INNVEDIG KLEDNING

- 13 mm OSB-plater
- 13 mm gipsplater (1 lag)
- Panel til innvendig brystpanel
- Diverse lister og utføringer

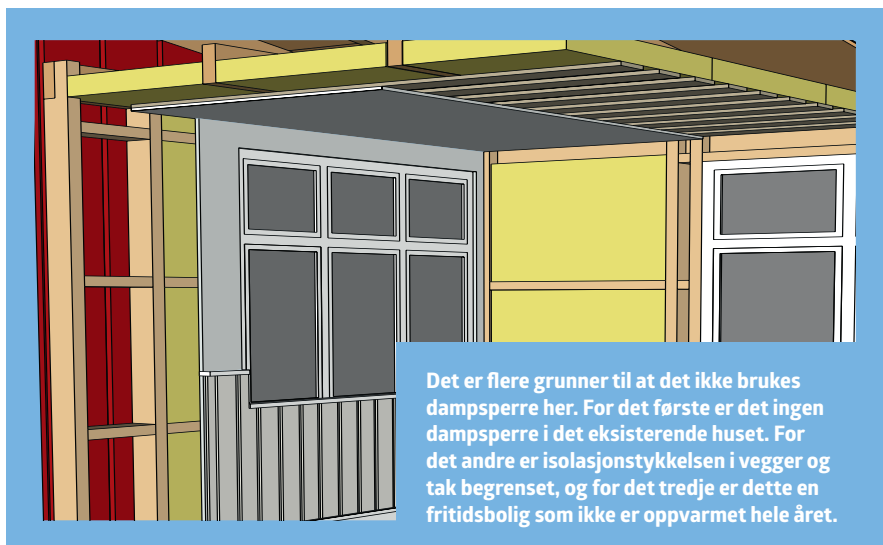
DESSUTEN

- Sparkelmasse, tapet og maling
- Spiker, skruer og beslag
- Dører og vinduer
- Rennekroker, takrenne, nedløpsrør og takfotbeslag
- Klikkgulv og underlag

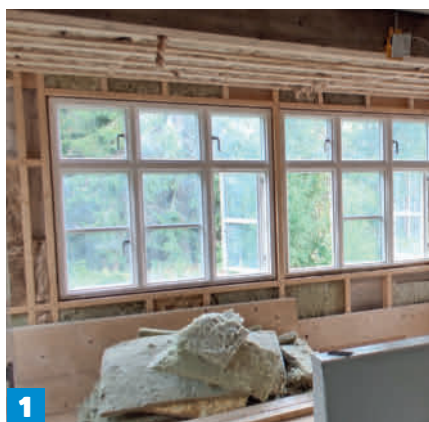
Tak, vegger og gulv innvendig

De to lagene med gips i taket er ganske raskt unnagjort fordi det allerede er spikerslag og isolasjon på plass.

Veggene må isoleres før de kan tettes. Når det er gjort, monteres et lag OSB-plater på alle vertikale flater. Platene erstatter ett (første) lag med gips, noe som er smart fordi det gir et skrusikkert underlag på alle vegger der man kan henge opp ting uten plugger. Det er også smart når man skal montere brystpanel, som her, fordi panelet kan spikres direkte inn i OSB-en.

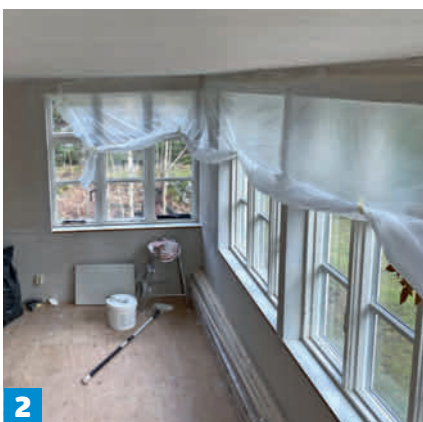

Det er flere grunner til at det ikke brukes dampsperre her. For det første er det ingen dampsperre i det eksisterende huset. For det andre er isolasjonstykkelsen i vegger og tak begrenset, og for det tredje er dette en fritidsbolig som ikke er oppvarmet hele året.

1

Isoler veggene, og monter 13 mm OSB-plater. Platene kles etterpå med gips, slik at du får et både formstabil materiale å etterbehandle og et skrufast underlag overalt.

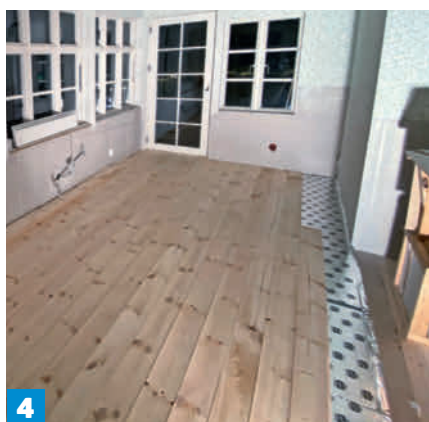
2

Alle lysåpninger og vindusplater lages også i OSB-plater og gips. Deretter armeres hjørnene med hjørneskiner, før alt sparkles og slipes til veggene er helt glatte og jevne.

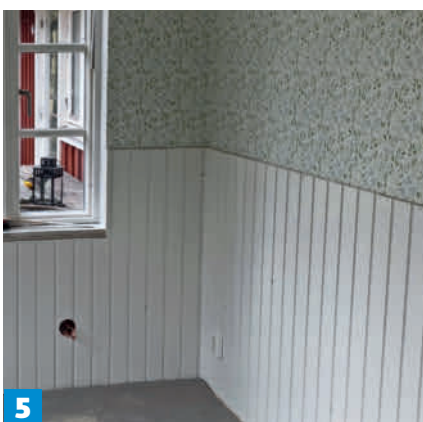
3

I taket legges to lag gips, før det kan sparkles, slipes og males. Tilbygget er kun isolert med 120 mm isolasjon i veggene og 150 mm i taket, noe som er en av grunnene til at det ikke er montert noen dampsperre.

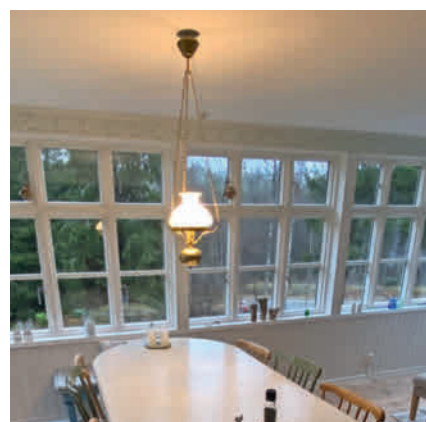
4

Furugulvet matcher gulvet i det eksisterende huset. Gulvet legges på et tett underlag som teipes til veggene rundt for å hindre at fukt nedenfra påvirker gulvet.

5

Den nederste delen av veggene kles med trepanel. Panelet kan enkelt skytes på med en dykkertpistol, inn i OSB-platene på baksiden av gipsen

I tillegg til den åpenbare fordelen med mer plass, bidrar de mange vinduene i tilbygget også til å slippe mye mer lys inn i den eksisterende delen av huset.